

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Rook v. Germania - [1586/15](#)

Hotărârea din 25.7.2019 [Secția a V-a]

Articolul 6

Articolul 6-3-b

Accesul la documentele relevante

Timp necesar

Pregătirea apărării

Acordarea de timp suficient apărării pentru a se pune la curent cu multitudinea de date de supraveghere a telecomunicațiilor și cu fișierele electronice: *nicio încălcare*

În fapt – Reclamantul, manager superior al unei companii importante de vânzare a electrocasnicelor, a fost judecat și găsit vinovat de luare de mită în activitatea comercială. În timpul anchetei, au fost colectate aproape 45,000 apeluri telefonice înregistrate, împreună cu 34,000 seturi de alte date de telecomunicații. În cele din urmă, a fost întocmită transcrierea a doar 28 cele mai importante conversații telefonice. În plus, din totalul de 14 milioane de fișiere electronice, 1,100 au fost considerate suficient de relevante pentru a fi incluse în dosarul anchetei.

Reclamantul s-a plâns că avocatul său nu a avut suficient timp să facă cunoștință cu toate informațiile strânse de anchetator sau măcar să poată identifica datele și fișierele relevante pentru pregătirea apărării.

În drept – Articolul 6 §§ 1 și 3 (b)

(a) *Accesul la dosar* – Pe parcursul procedurilor, avocatul reclamantului a avut acces nerestricționat, în orice moment, la dosarul de anchetă și la orice actualizare. Accesul inițial a fost acordat în noiembrie 2011. Procesul a început în iunie 2012 și a durat până în luna decembrie a aceluiași an. Prin urmare, avocatul reclamantului a avut posibilitatea să se pună la curent cu dosarul anchetei, indiferent de numărul precis de pagini și de volumele care le cuprindeau. Toate acestea sunt și mai adevărate, de vreme ce reclamantul avea alți doi avocați, care niciodată nu au cerut accesul la dosarul anchetei. Mai mult, posibilitățile de contact între avocat și reclamantul deținut nu erau restricționat în mod excesiv.

În plus, de vreme ce au fost strânse o cantitate enormă de date de supraveghere a telecomunicațiilor și de fișiere electronice în timpul anchetei, doar un număr relativ mic de fișiere au fost, eventual, incluse în dosarul anchetei. Datele care erau considerate irelevante erau stocate în computerele poliției. În acest sens, procuratura și tribunalele nu au utilizat la niciun fișier din computerele poliției și nici nu și-au bazat ulterior învinuirea sau condamnarea reclamantului pe acestea. Prin urmare, apărarea a beneficiat de suficient acces la dosar și de timp suficient pentru a se pune la curent cu rezultatele, relativ multe, ale anchetei.

(b) *Cu privire la divulgarea datelor privind supravegherea telecomunicațiilor* – Ca urmare a depunerii unei cereri din partea reclamantului, procuratura și tribunalele naționale au decis să permită imediat divulgarea tuturor datelor privind supravegherea telecomunicațiilor. Avocatului reclamantului i s-a permis examinarea acestor date la sediul poliției sau în penitenciarul în care reclamantul era deținut, prin programare în timpul orelor permise și în prezența unui ofițer de poliție, pentru a proteja drepturile celor ale căror conversații puteau fi înregistrate. Reclamantul nu a precizat modul în care restricțiile invocate au afectat posibilitatea acestuia de a se apăra.

Având în vedere complexitatea procedurilor penale în discuție, nu fusese necesar să i se ofere posibilitatea avocatului reclamantului să citească și să asculte fiecare unitate din datele privind supravegherea telecomunicațiilor. Dimpotrivă, era suficient, în principiu, ca avocatului reclamantului să i acorde o posibilitate efectivă de a analiza înregistrările și mesajele text pentru a le identifica și apoi asculta sau citi pe cele pe care le considera relevante. În acest sens, Curtea a avut în vedere faptul că mijloacele moderne de anchetă puteau produce, într-adevăr, ca în acest caz, cantități enorme de date, a căror integrare în procedurile penale nu putea provoca amânări inutile ale acestor proceduri. Dreptul reclamantului la divulgare nu trebuia confundat cu dreptul acestuia de acces la toate materialele deja considerate de către autorități ca fiind relevante, drept care presupunea, în general, posibilitatea de a înțelege materialele în întregime.

Poliția a fost receptivă și i-a prezentat avocatului reclamantului date în privința anumitor parametri de căutare la alegerea sa și, ulterior, listele care conțineau cantități substanțiale de informații despre datele extrase. Într-adevăr, era posibilă restrângerea căutării prin introducerea unor linii telefonice specifice, a unor conexiuni între anumite linii de telefon și prin temporizarea apelurilor telefonice, permițând, astfel, o reducere substanțială a cantității de date la cele care puteau fi relevante. În plus, chiar dacă erau dificil de stabilit programări la poliție și la închisoare, avocatul reclamantului – de la care se putea aștepta programarea măcar din motivul amplexării muncii sale – a reușit să examineze datele doar de douăzeci și două de ori timp de mai mult de un an, și se pare că niciodată în închisoare împreună cu reclamantul, nici după 31 octombrie 2012. Totodată, acesta nu a recurs la posibilitatea înlocuirii lui de către asistentul sau din proces. Reclamantul nu i-a implicat substanțial nici pe ceilalți doi avocați ai săi în exercițiul de analiză, de ascultare și de citire. Un alt aspect este că reclamantul trebuia să știe cel mai bine datele precise care trebuiau căutate. Astfel, nu se putea susține că autoritățile i-au oferit apărării doar oportunități inefficiente pentru a identifica fișiere relevante sau că reclamantul nu a avut timp suficient să se pună la curent cu datele privind supravegherea telecomunicațiilor.

(c) *Cu privire la divulgarea fișierelor electronice* – Avocatul a putut avea acces la toate fișierele la sediul poliției de la sfârșitul lunii februarie 2012. Acesta le-a solicitat prima dată pe 3 aprilie 2012; pe 22 mai 2012, autoritățile i-au prezentat avocatului reclamantului o copie a fișierelor. Totuși, copia putea fi citită doar cu ajutorul unui software costisitor, pe care, se pare, avocații și persoanele private nu-l aveau la dispoziție, în mod normal. Disputa privind problema suportării costului pentru un program de analiză juridică specială a datelor de către stat, care era costisitor, a dezvăluit dificultăți practice provocate de criptarea unei cantități mari de date. Abia în iulie 2012, apărarea a cerut să-i fie prezentată o copie într-un format care poate fi citit cu ajutorul unui software disponibil în mod gratuit pe internet, cerere cu care autoritățile au fost imediat de acord. Avocatul reclamantului a prezentat două hard-discuri la sfârșitul lunii iulie 2012, iar datele i-au fost oferite pe 4 septembrie 2012. Reclamantul nu a precizat maniera precisă în care restricțiile invocate au afectat posibilitatea lui de a se apăra.

Accesul era suficient, în principiu, să-i ofere avocatului reclamantului posibilitatea efectivă de a analiza fișierele electronice pentru a le identifica pe cele pe care le considera relevante.

Natura exactă a celor 14 milioane de fișiere electronice trebuia să permită identificarea inițială a fișierelor cu relevanță sporită pentru procedurile penale, făcând astfel posibilă o reducere substanțială a numărului de fișiere care trebuiau cercetate, de fapt. Mai mult, fișierele electronice trebuiau să provină de la persoane diferite, inclusiv de la reclamant, informându-l cel mai bine despre conținutul acestora, și acoperind o perioadă lungă de timp, permițând astfel o reducere suplimentară a parametrilor de căutare. Avocatul reclamantului, de la care se putea aștepta programarea chiar și din motivul amplexării muncii sale, a avut la dispoziție trei luni și jumătate să analizeze fișierele electronice, timp care era suficient.

Simplul fapt că procedurile de judecată începuseră deja atunci când avocatului i s-a oferit o copie deplină a fișierului nu a condus la concluzia caracterului insuficient al timpului alocat pentru pregătire. Articolul 6 § 3 (b) din Convenție nu impune necesitatea existenței unei perioade de timp pentru pregătirea unui proces înainte de prima ședință. Mai curând, problema era dacă perioada de timp disponibilă, în realitate, înainte de sfârșitul ședinței a fost suficientă. În circumstanțele cazului, reclamantul a avut timp suficient să se pună la curent cu fișierele electronice.

În concluzie, procedurile au fost corecte, în întregul lor.

Concluzie: nicio încălcare (unanimitate).

(Vezi, de asemenea, *Mattick v. Germania* (dec.), [62116/00](#), 31 martie 2005, [Nota informativă 73](#); și *Sigurður Einarsson și alții v. Islanda*, [39757/15](#), 4 iunie 2019, [Nota informativă 230](#))